

לשכת הרבנות אלעד

בראשות המרא דאתרא הגאון ר' מרדכי מלכא שליט"א
בד"צ אלעד * בתי הוראה * שרותי דת * רישום נישואין
נשיא וראש מוסדות "אור המלך" - אלעד

רשת מעונות יום, רשת גני ילדים, ת"ת "דרך המלך", ת"ת "פרי תואר", ישיבה קטנה "אורחות יהודה"
רשת כוללים "לקח טוב", מרכז שיקומי "אור המלך", קופת "מפעל החסד" אלעד

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

לחג הסוכות

תורה

פרפראות לחג

שני מצוות מקיים בכל גופו:

כתב בעל התניא שתי מצוות ישנן שאדם מקיים אותן בכל גופו ונכנס בהם אפילו במנעליו שברגלו, והיינו מצוות סוכה, ומצוות יישוב ארץ ישראל, ורמז לקשר בין שתי מצוות הללו יש בפסוק מפורש, ויהי בשלם סוכו ומעונותו בציון תהלים ע"ו ג'.

עוד כתב בספר דרשות למועדים לרב אהרן זכאי שליט"א וההסבר הוא על פי הידוע מצדיקים שמצוות סוכה עדיפה משאר מצוות כי בעוד שהאחרות נעשות רק בחלק מאברי הגוף ביד או בפה הרי בסוכה כל גוף האדם נכנס לתוך הסוכה ומתקדש בקדושתה.

ואומר החקל יצחק עקב דף סג שבזה נבין מדוע נקראת סוכה מצוה קלה וכמו שאמרו **במסכת ע"ז דף ג'** מצוה קלה יש לי וסוכה שמה, כיון שהמצוות ניתנו לנו כדי שנתקדש על ידם, כמו שאומרים בברכה אשר קדשנו במצוותיו, ולכן קדושת שאר המצוות מצטמצמות באותו אבר שמקיימים אותם, כגון על ידי הנחת תפילין מתקדשים היד והראש, ועל ידי אכילת מצה ומרור מתקדשים הפה ובית הבליעה וכדומה, אבל לא מצינו שכל הגוף יכנס לתוך מצוה אחת, זולת מצוות סוכה לפיכך נקראת מצוה קלה שאפשר לקדש על ידה את כל האברים בקלות ללא כל קושי.

ולפי זה נבין את ההבדל בין סוכה למצה, מצות אכילת מצה למרות חשיבותה ומעלתה אין בכוחה לקדש אלא את הפה בלבד ושאר הגוף נשאר חולין כמו שהיה, ומהווה משקל נגד לאותם אברים שנתקדשו על ידי המצה, וכאשר משיאו לבו ונפשו מתאוה להתענג וליהנות מיקרת קדושתה של המצוה בא הגוף שלא זכה לטעום מדבשה המתוק של המצוה ומקשה את רגשות הקודש שהחלו להתנוצץ בקרבו של האיש כשזוכה לקיים את המצוה.

אבל מצוות סוכה אין בה עימות בין הגוף לנפש מכיון שגם הגוף זוכה למשש את הניצוצות הקדושים הגנוזים במצוה זו, שהרי הסוכה מהווה מעטה רוחני קדוש לכל אברי האדם בהיות שכולם נמצאים בה, לפיכך בשעה שמתעוררת תשוקתה הטבעית של הנפש לחוש את קדושת הסוכה בא הגוף שהיה חולין ונהפך להיות קודש ומסייע לה להשביע את עצמה בצחצחות ולהתענג על ה', לכן נרגשת קדושתה של הסוכה בנפש יותר מקדושתם של מצה ומצוות אחרות [המעייין הנצחי].

אברהם אבינו קיים מצות סוכה.

באחד מימי חול המועד סוכות נתכנסו רבים מבני וילנא כמנהגם בכל שנה שנה בסוכתו של הגאון מוילנא ונטלו חלק בשמחת בית השואבה במחיצת רבם הנערץ, בתום קריאת פרקי שיר המעלות והשמעת שירי קודש, שאל הגאון את הנוכחים היכן מצוי רמז בתורה שאברהם אבינו קיים מצות סוכה?

הקוראים הרבים הופתעו משאלת רבם הדגול ולאחר שהייה קלה המשיך הגאון לאמור בפרשת חיי שרה נאמר ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם **בכל**, והנה צאו וראו שהמלה **בכל** מרמזת בדרך של נוטריקון למצות סוכה כדלהלן, **בסוכות** תשבו שבעת ימים, **כל** האזרח בישראל ישבו בסוכות, למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל.

ואפשר להוסיף לבאר כיון שמצוות סוכה מקיים האדם בכל גופו ולכן בכל מרמז על מצוות סוכה.

הסנגוריה מארבע המינים שמשלמים יקר עליהם:

כתב בספר תפארת שלמה. ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר וגו' במדרש וכי ראשון הוא הלא ט"ו הוא אלא ראשון לחשבון עוונות. לכאורה מדוע דוקא ראשון של סוכות נבחר להיות ראשון לחשבון עוונות? ואפשר לפרש בדרך צחות בימים הנוראים מתייצב השטן לפני כס המשפט עמוס שקים כבדים בהם נושא את עוונותיהם של ישראל, מולו מתייצבים סנגוריהם של ישראל וטוענים אין ראוי לבוא חשבון עם ישראל על כל אותם עבירות שבצרורו של השטן, שהרי כל אותם עבירות עשו בני ישראל בשוגג ובטעות, פעמים מפתה אותם יצה"ר לאמור אין זו עבירה אלא היתר גמור, פעם אחרת מפתה אותם יצה"ר באמרו שאין העבירה בגדר חטא כלל כי אם בגדר מצוה למהדרין, בין כך ובין כך בני ישראל מרומים ומפותים ואין להענישם על עבירותיהם כי לכל העם בשגגה, משיב על כך השטן ואומר הבה נוציא את היהודים למסחר בשוק ונראה האם גם בעסקי ממון בה קל לפתותם ולרמותם כלום יתן אחד מהם רובל בשביל חפץ שאין בו ערך כי אם של פרוטות אחדות.

בימים שבין יום הכיפורים לסוכות מוציאים את בני ישראל לשוק לנסותם והיה אם יניחו לרמות את עצמם בענין ממון הרי הסניגור צדק, ואם יעמדו בני ישראל על מקחם הרי שהקטיגור צדק, שעה שבני ישראל יוצאים לשוק של ארבעה מינים משלמים הם פי שניים ופי שלושה מערכם האמיתי של האתרוג והלולב הסוחרים מרמים אותם והמה מתפתים ומשלמים דבר שווה פרוטה משתלם במנה כיון שבא יום ראשון של חג ובני ישראל באים על לולביהם ואתרוגיהן לבית הכנסת מיד נסתתמות טענותיו של השטן הס קטגור ואומר לו הסניגור ראה לולבין אלו שגוי לא היה משלם בשבילם כי אם פרוטות עלובות, והנה בני ישראל שילמו עליהם מנה ומאתיים, כלום אין זו ראייה ניצחת שכך טבעם של בני ישראל קל לרמותם ולפתותם גם בעבירות כך הוא שמרומים ומפותים הם.

לשכת הרבנות אלעד

בראשות המרא דאתרא הגאון ר' מרדכי מלכא שליט"א

בד"צ אלעד * בתי הוראה * שרותי דת * רישום נישואין

נשיא וראש מוסדות "אור המלך" - אלעד

רשת מעונות יום, רשת גני ילדים, ת"ת "דרך המלך", ת"ת "פרי תואר", ישיבה קטנה "אורחות יהודה"

רשת כוללים "לקח טוב", מרכז שיקומי "אור המלך", קופת "מפעל החסד" אלעד

The office of Rabanoot Elad – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

עיר התורה שקרובה אליך

לאחר ששמע טענה זו מיד מוחקין כל עוונתיהם של ישראל ופותחין בחשבון חדש מאותו היום, הוא שאמרו חז"ל ראשון לחשבון עוונות.

מצוות אתרוג לא ע"מ לקבל פרס:

מסופר בספר אוצרינו הישן על הגאון מווילנא היה כידוע מחמיר גדול בדיני סוכה ובכל המצוות שיש להן שייכות אל חג זה וביותר היה מדקדק באתרוג שהיה הדר שבהדר בזמנים ההם כשעדיין לא היתה מסילת הברזל היו שליחים מיוחדים יוצאים מווילנא כמו מכל קהלה גדולה ונוסעים בעוד מועד עוד באמצע הקיץ בדרך רחוקה לקנות אתרוגים כשרים.

ואירע פעם אחת שחזרו השליחים בידים ריקניות והדבר הזה עשה רושם גדול בווילנא וביותר הצטערו על כך שהגאון האהוב על כל בני העיר לא יהיה לו אתרוג ויהיה לו מזה הרבה צער ועגמת נפש ראשי הקהל נתכנסו לאסיפה מיוחדת לטקס עצה שיגרו אגרות אל ערים שונות וגם שליח מיוחד שלחו עוד הפעם שישתדל בכל כוחו להשיג ממקום ששיגי אתרוג כשר לפחות אתרוג אחד בשביל הגאון שיעלה כמה שיעלה.

הפעם הזאת השליח הצליח במקרה נזדמן בדרך נסיעתו עם יהודי אחד שרכש לו ליום טוב אתרוג יפה ביותר הדר אמיתי הוא מנסה לבוא עמו בדברים בנוגע למחיר אבל היהודי סירב בעד כל הון שבעולם הוא לא ימכור את האתרוג שלו משראה השליח כי בכוח הכסף לא יגיע עמו לידי גמר לא היתה לו לשליח ברירה אלא לגלות לו את הסוד כי את האתרוג הזה הוא רוצה לקנות בשביל הגאון מווילנא.

כששמע היהודי כך הופתע מאד ואמר אני מוכן למסור את האתרוג שלי בלי פרוטה אחת, אבל בתנאי אחד השכר של הברכה שיברך הגאון על האתרוג יהא שייך אלי, הסכים איפוא השליח והביא את האתרוג עם היהודי לווילנא כל העיר היתה מרוצה מאד וגם הגאון היה מלא שמחה רק השליח היה מודאג בשביל התנאי המוזר.

ערב סוכות נכנס בלב שבור אל הגאון וסיפר כל אותו מעשה, אבל להפתעתו הגדולה שמח הגאון מווילנא שמחה גדולה ואמר התהלה להשם יתברך כל ימי חיי הייתי מצפה וממתין לכך שאוכל לקיים לפחות מצוה אחת כתיקונה שלא על מנת לקבל פרס.

מצוות שמחה כל החג הכי קשה:

ויקרא פרק כג (מ) וְלִקְחֶתֶם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וְעֵנָף עֵץ עָבֹת וְעֵרְבֵי נָחַל וְשִׂמְחֶתֶם לִפְנֵי יְקֹזֶק אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים:

פעם שאלו לרבנו אליהו מווילנא זצ"ל איזוהי המצוה שקשה לקיימה יותר מכל מצוות התורה השיב הגר"א שחקר ודרש היטב עד שבירר שמצוות שמחת החג היא המצוה היותר קשה בקיומה מכל מצוות התורה מכיון והחיוב מוטל על כל בר ישראל בכל שמונת ימי החג להיות שמח וטוב לב בכל הימים ובכל הלילות שלהם בלי שום הפסק רגע ואסור להניח בכל אותו זמן להעלות על דעתנו שום מחשבה והרהור של דאגה בשום ענין בעולם ושום צער ויגון לא יתערב בשמחתנו האם יתכן דבר כזה בגולה. מאחי הרב ליי"מ. ספר אוצר מרגליות.

חולה פטור מהסוכה אך לא מהכנסת אורחים:

באחד מימי הסוכות נזדמן עובר אורח לביתו של הגאון רבי חיים עוזר גרודזנסקי ז"ל בווילנא לאחר שיחה קצרה הזמין הגאון את האורח לארוחת צהרים בביתו וכך אמר לו יתכבד נא לרדת לסוכתי הנמצאת בחצר ויאכל שם כאוות נפשו אני נאלץ לצערי להישאר בבית כיוון שהנני חולה ולא חלה עלי מצוות ישיבה בסוכה נענה האורח להזמנת רבה של ווילנא ירד לסוכה ואכל לפתע נראה הגאון הישיש עומד בפתח הסוכה ובצעדים איטיים התקרב אל השלחן והתיישב ליד האורח שעתה זה החל בסעודה קרא האיש בקול נרגש לגאון הלא כבוד הרב חולה ובוודאי שפטור מיישיבה בסוכה מה ראה להטריח עצמו לבוא בשעה זו לסוכה?

אמנם חולה אני השיב הרב מווילנא רבי חיים עוזר ז"ל ולפי הדין אני חייב עתה במצוות ישיבה בסוכה אולם הרהרתי זה עתה שאפילו אני פטור ממצות סוכה אני רשאי לפטור עצמי ממצות הכנסת אורחים שאף אברהם אבינו קיים מצוה זו בימי חליו כיון שכך החלטתי לרדת לסוכה ולהסב בחברתו של מר עד שיגמור סעודתו כי אין זו מידה ראויה שהאורח יישב לבדו בסוכה ואני אשאר בבית כך אין מקבלים פני אורח בחג הסוכות. **בספר אוצר מרגליות בשם מנחם בקר.**

החותם בברכת שבת שלום ומבורך וחג שמח

בידידות ואהבה

מרדכי מלכא

(Handwritten signature of Rabbi Mordechai Malka)